

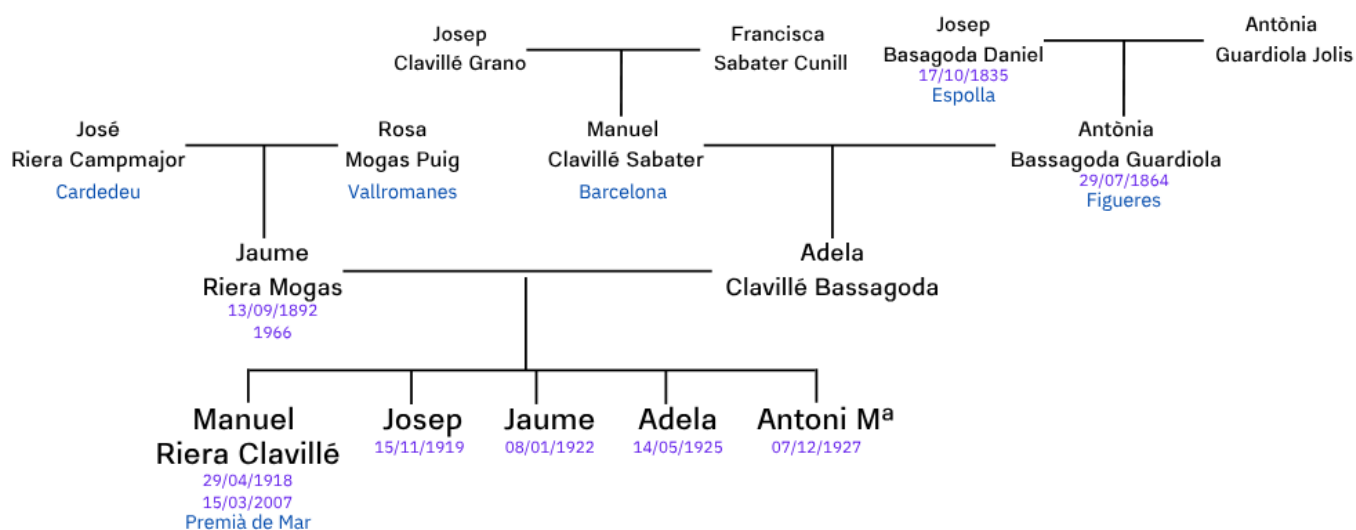
MANUEL RIERA CLAVILLÉ, UN PREMIANENC COMPROMÈS

Núm. 25

Manuel Riera Clavillé¹ va néixer el 29 d'abril i va ser batejat el 13 de maig de 1918 a Premià de Mar. Va viure la seva infantesa al Camí Ral 34. Era fill de Jaume Riera Mogas², que va treballar en l'ofici del seu pare, en un forn, i que més tard seria Jutge de Pau de Premià de Mar. En Jaume va morir l'any 1966, l'enterrament està documentat a La Vanguardia Española i referenciat com a gran esdeveniment de Premià: «*El finado, por sus sentimientos profundamente humanos, su austeridad y bondad, supo ganarse el respeto y cariño de cuantos le trataron*». Manuel va ser el gran de cinc germans. El següent Josep (1919), escriptor; Jaume (1922), que trobem el 1942 afiliat a la delegació local de la *Central Nacional Sindicalista* (CNS) i que es casa amb Magdalina Duran Diví; i Adela (1925–2010), que tocava l'harmònim de la parròquia, on també fou catequista en els anys 1970–1980. El petit dels germans era l'Antoni Maria (1927–2018), arquitecte de renom i paisatgista català integrat al Servei de Jardins de Barcelona. També formà part del grup d'arquitectes del parc zoològic de Barcelona i del d'edificacions del parc d'atraccions de Montjuïc, i dissenyà el monument, ja desaparegut, dedicat a Ildefons Cerdà (1959). Família tota molt arrelada a la parròquia i de missa dominical.

Casa on va viure la infantesa i de vell
Manuel Riera Clavillé, Camí Ral 34

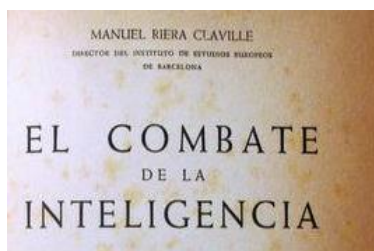

¹ Eco Republicano. <https://www.ecorepublicano.es/2020/02/manuel-riera-claville-1918-2007.html> (consulta 16.07.2025)

² Necrològica de de Jaume Riera Mogas <https://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1966/01/09/LVG19660109-031.pdf>

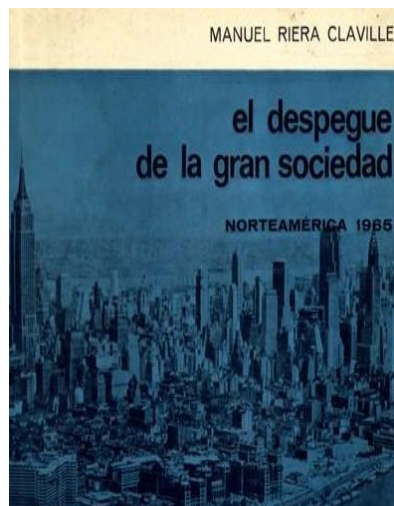

Manuel Riera Clavillé. Butlletí de l'Institut d'Estudis Nord-americans (1963)

El combate de la inteligencia (1951)

El despegue de la gran sociedad (1965)

L'octubre de 1937, amb dinou anys, Manuel ingressa com a voluntari a l'exèrcit de la República espanyola, fent de comissari de l'Escola d'Oficials del XII Cos de l'Exèrcit. Informació que trobem sobre ell al *Centro Documental de la Memoria Histórica*³ ens indica que després de la Guerra Civil de 1936-1939 ha de passar comptes al *Tribunal Especial para la Represión de la Masonería y el Comunismo*. En desconeixem les conseqüències. L'any 1944 es llicencia en Dret a la Universitat de Madrid. La seva vocació especial pel Dret Internacional el duu a realitzar diversos estudis i projectes relacionats amb la integració cultural, econòmica i institucional d'Espanya cap a Europa i Amèrica del Nord. El 1945 és nomenat president del Club Europeu de Barcelona i, el 1951 ell i Jorge Prat funden l'Institut d'Estudis Europeus (IEE) a Barcelona. Manuel n'exercirà el càrrec de president. Un any més tard és nomenat vicepresident de l'Institut d'Estudis Nord-americans de Barcelona.

El 9 d'abril de 1947 Manuel es casa amb M. Lluïsa Torra i Margenat, filla de Pere i Jacinta. La família estiujava al carrer de Sant Cristòfol. Els germans Pere i Josep Torra havien fundat, amb un soci, el banc [Soler i Torra Germans](#) (1918). La seva sogra va apadrinar, amb altres feligreses, una de les campanes de la parròquia de Sant Cristòfol (1958), les quals porten els seus noms: Jacinta, Petra i Cristòfora⁴.

Manuel Riera va publicar diversos llibres, d'entre els que destaquen: *El Combate de la Inteligencia* (1951), *Noticia de Europa* (1961), *Acción Europeísta* (1963), *El despegue de la Gran Sociedad* (1965), *Mon combat pour l'Europe* (1972) i *Exilio y retorno de un republicano*⁵ (1980). Més endavant publicarà molts articles als principals diaris de Madrid i Barcelona.

Antiga casa d'estiu de la família Torra i Margenat, c/Sant Cristòfol 49

A partir de 1959 comença a fer conferències parlant de tot el moviment europeu i mundial que podria afectar la República. Segons la Revista de Girona d'aquell any, Riera fa un discurs molt aplaudit i és aclamat pel públic. Podem considerar-lo un dels grans discursos que donarà peu al seu reconeixement a Catalunya. El 1962 participa al Congrés del Moviment Europeu a Munic. També participa als Congressos de Canes i Niça (França) i Bad-Ragaz (Suïssa). Entre 1962 i 1970, i en nom del Comitè espanyol, exerceix de delegat-adjunt del Consell Central de la Lliga Europea de Cooperació Econòmica (LECE). També forma part de l'Associació Internacional de Premsa Periodística des del 1964.

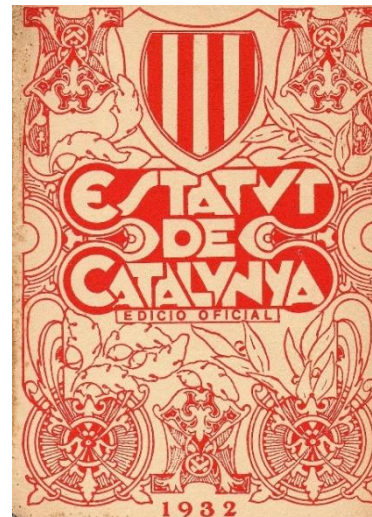
³ Buscar Combatientes. Buscador de la Guerra Civil Española. <https://buscar.combatientes.es/resultados/manuel/Riera/Clavill%C3%A9> (consulta 18.07.2025)

⁴ MARTÍN PAY, Xavier: *Sant Cristòfol de Premià de Mar, una parròquia amb història*. UNO Editorial, Albacete 2018

⁵ RIERA, Manuel: *Exilio y retorno de un republicano*. Edicions Nova Lletre, Barcelona 1980

Després d'una llarga trajectòria, Manuel decideix marxar a l'exili per combatre el franquisme, que li havia pres empreses, propietats i tot allò guanyat al llarg de molts anys. Marxa a Perpinyà, la capital nord-catalana, i comença a treballar com a professor de català i castellà, la qual cosa li permet desenvolupar la seva vocació pedagògica. Amb refugiats polítics catalans participa amb la delegació de l'Assemblea de Catalunya, i hi pronuncia una conferència sobre l'Estatut d'Autonomia català de 1932.

Uns anys més tard contacta a París amb Fernando Valera, president del Govern de la República a l'exili. Riera aprecia Valera per «la seva alta humanitat, el seu esperit tolerant i la seva gran capacitat de concòrdia». Valera coneixia la integritat de Riera com a català, espanyol i europeista i el dona a conèixer entre els polítics republicans espanyols exiliats a la capital de França. També en els anys a l'exili milita a *Acción Republicana Democrática Española* (ARDE), partit nascut de la fusió d'*Izquierda Republicana* amb *Unión Republicana*.

Estatut d'Autonomia català de 1932

Castell de Valmy, Argelers (Catalunya Nord)

El 20 d'octubre de 1971 Riera assisteix a una conferència republicana al castell de Valmy. Allà hi ha molts polítics catalans amb qui fa contactes per seguir treballant pel retorn a Catalunya. I coneix també, amb 53 anys, qui serà la seva parella sentimental: Myriam Peix, filla dels propietaris del castell de Valmy. Segueixen junts el camí per la República i el 1972 funden a Perpinyà l'Institut d'Estudis Europeus del Rosselló. Myriam hi col·laborarà com a secretària general. Tres anys després Riera és nomenat delegat general de Premsa del Govern de la República a l'exili. La seva gestió obté èxits notables en situar 'la qüestió espanyola' entre les matèries d'interès per als mitjans de premsa francesos. Al mateix temps fa diverses conferències i publica articles a *Le Monde*, *Le Monde Diplomatique*, *L'Indépendant*, *Política* i *Acción Republicana*.

Jordi Barre (1920 -2011), cantautor rossellonès, director del cor que va cantar l'himne de la III República Espanyola

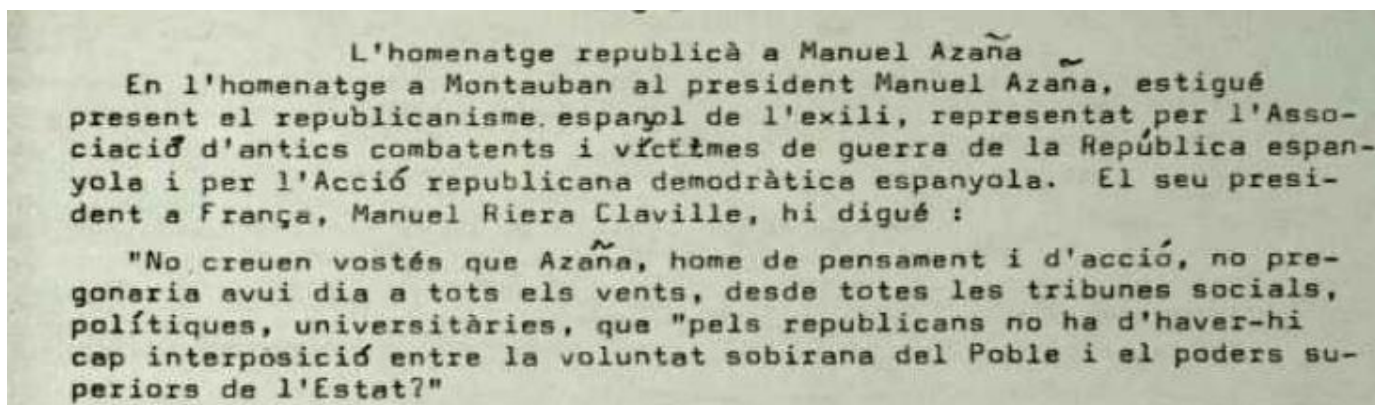
L'any 1974 tots dos comencen a treballar en un dels projectes més grans i amb més prestigi, l'Himne de la III República Espanyola. La lletra és obra de Myriam i la melodia, un fragment del coral de la cantata BWV 137 de Johann Sebastian Bach. Aquesta proposta és molt ben valorada pel president de la República, José Maldonado, i pel president del Govern, Fernando Valera. Tanmateix, l'himne mai no es podrà oficialitzar perquè la República suspèn la seva continuïtat el 21 de juny de 1977. Aquest fet no els atura, però, per difondre l'himne i enregistrar-lo en un vinil de 45 rpm amb un cor dirigit pel cantautor rossellonès Jordi Barre sobre la música de Bach. El disc incorpora un llibret titulat "*La historia del Himno de la III República, por Myriam Peix*", editat per Nova Lletra (1980).

*Llibret de la conferència del
Moviment Europeu a Madrid.
26 -27 d'octubre de 1979*

Després de la mort del dictador, Manuel i Myriam triguen uns anys a arribar a Catalunya. Per això, encara a l'exili, Riera és nomenat president de l'agrupació d'*Acción Republicana Democrática Española* a França, i delegat de Relacions Exteriors amb Europa de la Comissió Executiva Nacional d'ARDE. Assumint aquests càrrecs comença a fer viatges a la península per motius polítics o pronunciar conferències arreu del territori espanyol.

L'any 1979 assisteix al Congrés del Moviment Europeu a Madrid com a delegat d'ARDE. Hi presenta un projecte de cooperació d'Espanya amb Europa, que és força valorat. El 17 de març de 1980 fa una altra conferència a l'*Ateneo de Madrid* per parlar dels anys de la II República: "*Azaña, el sentido del orden, de la autoridad y del poder*"⁶. Més conferències importants després de la Dictadura van ser a l'octubre i el novembre d'aquell mateix any a Elx, quan l'ARDE convida Riera com a president de l'organització a França per parlar de nou sobre Azaña. Un fet destacat de l'esdeveniment és que veu inevitable la III República perquè Espanya està vivint moments força complicats.

Retall del butlletí "Veu de l'exili Català i Republicà". Gener de 1991

Després de vint-i-set anys, Riera torna al seu país estimat, acompanyat de Myriam Peix. El 1997 s'instal·len a una població de la Costa Brava, Llançà. Poc temps després torna al seu poble natal, Premià de Mar, de nou a la casa del Camí Ral, on passaran els últims anys de la seva vida. Manuel es retira de la vida política encara que continua explicant les seves anècdotes i històries de l'exili⁷. També escriu altres relats que, però, no s'acabaran publicant.

Manuel Riera Clavillé mor a Premià de Mar el 15 de març de 2007. Té 88 anys. El 28 d'abril de 2018, a Vilalba Sasserra, ens deixa la seva companya Myriam Peix, de 92 anys. Antònia Fusté, una feligresa de la parròquia que ha mort fa poc, va conèixer aquests dos personatges. Havia cuidat casa seva durant molt de temps. Explica que a Myriam li deien *Madam Peix* perquè, segons males llengües del poble, «*era una dona alta, molt estirada, que sempre anava molt arreglada, ben pentinada i ben vestida. Es creia molta aristòcrata...*» D'altra banda, cada setmana anava a missa: mai no va separar l'espiritualitat de les idees republicanes que defensava: la llibertat, la igualtat i la fraternitat.

Guillem Martín De Leonardo

⁶ <https://archivodemocracia.ua.es/pt/documentos/publicaciones/la-transicion-en-alicante/35-accion-republicana-democratica-espanola.pdf>

⁷ L'Arxiu de la Paraula. Ateneu Barcelonès: *Els fills de la República: La vida quotidiana a la postguerra i a l'exili*, llibre d'Emili Valls (àudio de Manuel Riera Clavillé, minuts del 6:59 al 20:30) (consulta 18.07.2025)